

IX kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI DO SPRAW UNII EUROPEJSKIEJ (NR 132)

z dnia 27 kwietnia 2022 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 132)

27 kwietnia 2022 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem posła **Piotra Polaka (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

I. informację o dokumentach, w stosunku do których prezydium wnosi o niezgłaszanie uwag: COM(2022) 113, 119, 122 (art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej), COM(2022) 111, 116, 117, 132, 152 (art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r.), COM(2022) 115, 118, 121, 127, 129, 139, SWD(2022) 94, C(2022) 1530 (art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r.);

II. w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zharmonizowanych przepisów dotyczących sprawiedliwego dostępu do danych i ich wykorzystywania (akt w sprawie danych) (COM(2022) 68 wersja ostateczna) i odnoszący się do niego projekt stanowiska RP;

III. w trybie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informację o stanowisku, jakie Rada Ministrów zajęła podczas rozpatrywania „Wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 i rozporządzenie (UE) nr 223/2014 w odniesieniu do działania w ramach polityki spójności na rzecz uchodźców w Europie (CARE) (COM(2022) 109 wersja ostateczna)” na posiedzeniu Rady ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu (5 kwietnia 2022 r.) oraz wyjaśnienie przyczyn, dla których nie zasięgnięto opinii Komisji;

IV. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wydatków EFRG: System Wczesnego Ostrzegania nr 11-12/2021 COM(2021) 56 wersja ostateczna) i odnoszące się do niego stanowisko rządu.

W posiedzeniu udział wzięli: **Adam Andruszkiewicz** sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wraz ze współpracownikami, **Ryszard Bartosik** sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz ze współpracownikami, **Marcin Horała** sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Joanna Heger** – z sekretariatu Komisji w Biurze Spraw Międzynarodowych; **Olga Olkowska** i **Kamila Kurczewska** – specjaliści ds. systemu gospodarczego z Biura Analiz Sejmowych.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Informuję, że posiedzenie będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość. Witam serdecznie wszystkich obecnych członków Komisji, posłów do Parlamentu Europejskiego, wszystkich gości.

Szanowni państwo, przystąpimy teraz do sprawdzenia kworum. Przypominam, że posłowie obecni na sali obrad Komisji głosują przy użyciu urządzeń głosowania za pomocą legitymacji poselskiej, a państwa posłów nieobecnych na sali proszę o naciśnięcie jakiegokolwiek przycisku w aplikacji na tablecie w celu potwierdzenia obecności na posiedzeniu. Bardzo proszę o potwierdzanie obecności. Mamy kworum. Wobec powyższego stwierdzam, że obrady są prawomocne. Informuję państwa posłów, że chęć zabrania głosu zdalnego należy zgłaszać poprzez czat w aplikacji Whereby po zalogowaniu się do pokoju wideokonferencyjnego.

Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie ma uwag, nie widzę. Wobec tego stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek dzienny.

Przechodzimy do rozpatrzenia pkt I, czyli informacji o dokumentach UE, w stosunku do których prezydium wnosi o niezgłaszanie uwag. Są to następujące dokumenty: w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej 113, 119, 122, w trybie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. COM(2022) 111, 116, 117, 132, 152, w trybie art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. z uwzględnieniem art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu COM(2022) 115, 118, 121, 127, 129, 139, SWD(2022) 94 oraz C(2022) 1530. Czy do wymienionych przeze mnie dokumentów państwo posłowie chcą zgłosić uwagi, czy też zgodnie z wnioskiem prezydium możemy przyjąć je bez rozpatrywania przez Komisję? Nie ma sprzeciwu. Stwierdzam, że **Komisja postanowiła nie zgłaszać uwag do wymienionych powyżej dokumentów**. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt I.

Przechodzimy do pkt II, czyli rozpatrzenia w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zharmonizowanych przepisów dotyczących sprawiedliwego dostępu do danych i ich wykorzystywania (akt w sprawie danych) (COM(2022) 68 wersja ostateczna) i odnoszącego się do niego projektu stanowiska RP.

Rząd reprezentuje pan minister Adam Andruszkiewicz, sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Bardzo proszę, panie ministrze, o przedstawienie stanowiska.

Sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Adam Andruszkiewicz:

Bardzo serdecznie dziękuję. Szanowny panie przewodniczący, państwo parlamentarzyści, Wysoka Komisjo, zaproszeni goście, projekt aktu w sprawie danych jest kolejnym po akcie w sprawie zarządzania danymi aktem prawnym tworzącym Europejski System Zarządzania Danymi, którego powstanie Komisja Europejska zapowiedziała w 2020 r. w europejskiej strategii w zakresie danych. Celem aktu w sprawie danych jest zapewnienie sprawiedliwego dostępu do danych, ich wykorzystania między poszczególnymi uczestnikami rynku w gospodarce cyfrowej, uwzględniając sytuację wymiany danych między przedsiębiorstwami *business to business*, między przedsiębiorstwami a konsumentami *business to consumer* oraz między przedsiębiorstwami a administracją publiczną *business to government*. Ma to się przyczynić do pobudzenia konkurencyjnego rynku danych, stworzenia nowych możliwości dla innowacji wykorzystujących potencjał danych i zwiększania dostępności danych dla wszystkich. Obecnie dane są skoncentrowane w rękach niewielu dużych przedsiębiorstw, a możliwość dostępu do nich i ich wykorzystywania wciąż jest ograniczona. Akt w sprawie danych ma spowodować, że dostępnych będzie więcej danych do wykorzystania. Łatwiejszy i bardziej sprawiedliwy dostęp do wykorzystania danych ma przyczynić się do stworzenia jednolitego rynku danych, który umożliwi swobodny przepływ danych w UE oraz poprzez lepsze wykorzystanie potencjału stale rosnącej ilości danych uczynić z Europy lidera gospodarki opartej na danych.

Rozwiązania zaproponowane w projekcie mają charakter wieloaspektowy i obejmują pięć głównych obszarów interwencji. Pierwszym jest wprowadzenie mechanizmów, dzięki którym użytkownicy urządzeń podłączonych do internetu, tak zwanego internetu rzeczy, *Internet of Things*, będą mieli dostęp do danych generowanych w wyniku korzystania z tych urządzeń oraz zyskają możliwość udostępnienia tych danych innym podmiotom oferującym usługi na rynkach niższego szczebla, jak na przykład usługi naprawy lub inne usługi oparte na danych. Urządzenia IoT to urządzenia wyposażone w technologie pozwalające im na połączenie z Internetem, wymianę danych z innymi urządzeniami i systemami. Są to na przykład tak zwane inteligentne sprzęty gospodarstwa domowego, pojazdy czy maszyny rolnicze. Urządzenia te pozyskują, generują lub gromadzą duże ilości danych dotyczące ich działania, wykorzystywania lub środowiska. Obecnie dostęp do takich danych mają często wyłącznie producenci takich urządzeń, co uniemożliwia użytkownikom korzystanie z konkurencyjnych usług posprzedażowych lub naprawczych. Projekt wprowadza zatem rozwiązania, które zapewnią, aby produkty były projektowane i wytwarzane w taki sposób, aby dane generowane w wyniku korzystania z nich były dostępne domyślnie łatwo, bezpiecznie oraz w razie potrzeby bezpośrednio dostępne dla użytkownika. Dzięki temu użytkownik uzyska kontrolę nad danymi, co istotne, nie tylko nad danymi osobowymi, ale wszelkimi danymi powstałymi w wyniku korzystania przez niego z produktu internetu rzeczy.

Drugim obszarem regulowanym przez akt w sprawie danych jest zapewnienie danych zapewniających ochronę mikro, małych i średnich przedsiębiorstw przed nieuczciwymi postanowieniami umownymi w zakresie udostępniania danych narzuconymi przez stronę o większej sile negocjacyjnej. Zapisy gwarantują, że umowy dotyczące dostępu do danych i korzystania z nich nie wykorzystują nierównowagi względem pozycji negocjacyjnej między stronami umowy. Komisja w celu wsparcia MŚP, w tym również polskich przedsiębiorców, w przygotowaniu, negocjowaniu umów i udostępnianiu danych ma również opracować wzór modelowych postanowień umownych do dowolnego wykorzystania. Ma to na celu ograniczenie obecnie często spotykanych sytuacji wykorzystywania silniejszej pozycji negocjacyjnej przez jedną ze stron, celem ograniczenia drugiej stronie, którą jest MŚP, dostępu do danych na uczciwych warunkach.

Trzecią kwestią ujętą w projekcie jest przyjęcie zasad umożliwiających organom sektora publicznego dostęp i wykorzystanie danych, którymi dysponuje sektor prywatny. Uzyskanie przez sektor publiczny dostępu do danych prywatnych będzie możliwe w ograniczonych przypadkach, to znaczy, po pierwsze w sytuacjach nadzwyczajnych i kryzysowych, takich jak klęska żywiołowa lub pandemia, po drugie, gdy brak dostępnych danych uniemożliwia organowi sektora publicznego realizację konkretnego zadania leżącego w interesie publicznym i wyraźnego wskazania w sprawie. W sytuacjach kryzysowych, takich jak epidemia czy klęski żywiołowe, dane będą udostępniane bezpłatnie, natomiast w innych przypadkach przedsiębiorstwa dostarczające dane będą mieć prawo do wynagrodzenia pokrywającego związane z tym koszty. Udostępnienie danych ma się odbyć na wniosek organu publicznego, a wnioski muszą spełniać określone kryteria zapewniające, że ta forma udostępnienia danych nie będzie nadużywana. Warto zaznaczyć, że akt w sprawie danych jest pierwszym unijnym aktem legislacyjnym, który w horyzontalny sposób reguluje kwestie udostępniania danych w wymiarze przedsiębiorstwo dla rządu. Rozwiązanie to adresuje problem niedostatecznie wykorzystanego potencjału danych prywatnych w ramach sektora publicznego i dobra wspólnego.

Czwartym obszarem regulacji jest przenoszenie danych w chmurze. Akt w sprawie danych wprowadza rozwiązania ułatwiające zmiany dostawców usług przetwarzania danych w chmurze. Prawo do zmiany dostawcy przetwarzania w chmurze i obowiązki takiego dostawcy w tym zakresie będą musiały być zawarte w umowie na świadczenie tych usług. Dodatkowo wprowadzane są zabezpieczenia przed bezprawnym dostępem podmiotów z państw trzecich do danych nieosobowych przechowywanych przez dostawców usług w chmurze.

Wreszcie piątą kwestią, która stara się rozwiązać akt w sprawie danych, jest poprawa interoperacyjności danych oraz usług przetwarzania danych poprzez nałożenie na operatorów przestrzeni danych i dostawców usług przetwarzania danych obowiązku speł-

nienia określonych wymogów w zakresie interoperacyjności. Komisja została ponadto upoważniona do przyjmowania aktów wykonawczych oraz delegowanych w zakresie dotyczącym interoperacyjności.

Rząd RP popiera podstawowe cele aktu w sprawie danych oraz wyznaczony przez niego kierunek działań. Pozytywnie należy ocenić przede wszystkim cel, jakim jest łatwiejszy i bardziej sprawiedliwy dostęp do wykorzystania danych. Projekt ten jest kolejnym krokiem ku udostępnieniu większej ilości danych, co wpłynie na wzmocnienie polskiej, jak i europejskiej gospodarki opartej na danych. Łatwiejszy dostęp i wykorzystanie danych doprowadzi do powstania nowych, innowacyjnych i bardziej konkurencyjnych usług uniezależnienia się polskich i europejskich firm od dużych globalnych podmiotów, które dysponują przewagą, ograniczając w nieuczciwy sposób dostęp do danych. W sferze publicznej natomiast łatwiejszy dostęp, zwiększenie wykorzystania danych przez podmioty publiczne przyczyni się do zwiększenia jakości świadczonych usług publicznych, zwiększenia efektywności polityk publicznych i poprawy jakości życia obywateli. W szczególności rząd RP popiera szczegółowe rozwiązania projektu, takie jak łatwiejszy dostęp do podmiotów publicznych do danych będących w posiadaniu sektora prywatnego oraz wzmocnienie pozycji użytkowników urządzeń podłączonych do IoT w zakresie zapewnienia im kontroli nad danymi przez nich generowanymi w wyniku korzystania z tych urządzeń, a także zwiększenie interoperacyjności danych oraz mechanizmów i usług udostępniania danych.

Szczególnie cenne w opinii naszego rządu są przepisy zapewniające szerszy dostęp do danych będących w posiadaniu sektora prywatnego. Obecnie potencjał danych prywatnych dla sektora publicznego dobra wspólnego nie jest w wystarczający sposób wykorzystywany i z tego względu rozwiązania w tym zakresie są szansą na większe wykorzystanie danych przez sektor publiczny i idącą za tym poprawę efektywności funkcjonowania administracji publicznej oraz realizację zadań publicznych w sposób lepiej dostosowany do potrzeb obywateli. Proponowane przez Komisję przypadki uzasadniające udostępnianie danych prywatnych są jednak bardzo ograniczone. Dlatego też rząd RP postuluje wprowadzenie bardziej ambitnego podejścia do udostępniania danych prywatnych i rozważenie szerszego obowiązku udostępnienia danych na potrzeby interesu ogólnego. Można rozważyć objęcie tym obowiązkiem takich kategorii danych, które powstały w związku ze świadczeniem usług w interesie ogólnym czy mających związek z użytecznością publiczną bądź przy okazji realizacją zadań współfinansowanych ze środków publicznych. W zakresie interoperacyjności kierunek działań polegający na przyjęciu i stosowaniu interoperacyjnych norm wymiany danych zasługuje na pełne poparcie. Zastrzeżenie budzi jednak kompetencja Komisji do wydawania aktów delegowanych i wykonawczych określających specyfikacje w zakresie wymagań dotyczących interoperacyjności. W opinii rządu RP w celu lepszej przewidywalności harmonizacji prawa lepszym rozwiązaniem byłoby określenie wymogów dotyczących interoperacyjności w samym rozporządzeniu.

Rząd RP zgłasza również szereg wątpliwości i zastrzeżeń dotyczących między innymi niejasnego zakresu przedmiotowego i podmiotowego projektu, niejasnych definicji, które niekiedy są inaczej sformułowane niż te same pojęcia w innych unijnych aktach prawnych, czy niejasnych relacji z rozporządzeniem ogólnym o ochronie danych osobowych. Jako że przedmiotem aktu w sprawie danych są zarówno dane osobowe, jak i nieosobowe, w opinii rządu RP jest niezwykle ważne, aby rozporządzenie to respektowało przepisy o ochronie danych osobowych, a w szczególności RODO.

Problematyczne w opinii rządu RP jest również zaproponowane przez Komisję nadmiernie skomplikowany i niejasny system wdrażania i egzekwowania rozporządzenia. Odpowiedzialność za wdrożenie tego rozporządzenia została przeniesiona w całości na państwa członkowskie, a wśród zadań nałożonych na organy państw członkowskich znajdują się między innymi rozpatrywanie skarg i prowadzenie dochodzeń oraz nakładanie kar finansowych za naruszenia. Zastrzeżenia budzi bardzo ogólne uregulowanie tych kwestii w samym rozporządzeniu, gdzie brakuje precyzyjnych regulacji, które zapewniłyby możliwość stosowania wprost postanowień rozporządzenia w krajowym porządku prawnym.

W obecnym kształcie do skutecznego wdrożenia aktu konieczne jest po stronie państw członkowskich stworzenie skomplikowanego mechanizmu instytucjonalnego, który regulowany będzie w zasadniczej części nie w rozporządzeniu, ale poprzez szczegółowe przepisy krajowe doprecyzowujące jego postanowienia. System wdrożenia aktu w sprawie danych powinien klarowny i jednoznacznie określić kompetencje poszczególnych aktów organów krajowych. W tym kontekście zastrzeżenie budzi również zbyt krótki termin na wdrożenie projektu, czyli 12 miesięcy od wejścia w życie. Niejasności te będą zgłaszane i wyjaśniane w pracach roboczych na forum Rady UE i nie wpływają na ogólne pozytywne stanowisko rządu RP do tego projektu. Bardzo dziękuję, panie przewodniczący, Wysoka Komisjo.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję panu ministrowi.

Sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Krzysztof Truskolaski. Bardzo proszę pana posła o zabranie głosu.

Poseł Krzysztof Truskolaski (KO):

Dziękuję, panie przewodniczący. Pan minister już dokładnie przeczytał opinię rządu, więc ja bardzo krótko. Rozporządzenie PE i Rady w sprawie zharmonizowanych przepisów dotyczących sprawiedliwego dostępu do danych i ich wykorzystywania COM(2022) 68. Celem wniosku jest doprowadzenie do powstania ram normatywnych wewnętrznego rynku danych UE, na którym potencjał danych pochodzących z sektora publicznego przedsiębiorstw i od osób fizycznych będzie mógł być efektywnie wykorzystywany dzięki zdefiniowaniu praw użytkowników produktów lub usług generujących dane podczas ich użytkowania oraz praw i obowiązków posiadaczy danych. Wprowadzenie jasnych zasad zwiększy zaufanie uczestników rynku. Pozwoli to na planowanie inwestycji i wprowadzanie nowych rozwiązań dzięki stabilnemu układowi odniesienia. Sektor MŚP znajduje się wśród głównych beneficjentów aktu w sprawie danych. Dzięki regulacjom MŚP uzyskają dostęp do większych ilości zasobów danych dzięki nowym zasadom, które doprowadzają do zrównoważenia dystrybucji wartości danych między uczestnikami rynku oraz ułatwiają konkurencję i kontynuację prowadzonej działalności gospodarczej. Według oceny projektodawców samo rozwiązanie kwestii nierównowagi w dwustronnych stosunkach umownych spowodowałoby wzrost zysków MŚP około 5,2 mld euro rocznie. Dokument UE podlega ocenie co do zgodności z zasadą pomocniczości. Biuro Analiz Sejmowych ocenia, że wniosek Komisji można ocenić jako zgodny z zasadą pomocniczości. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję za sprawozdanie, koreferat panu posłowi.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś chce się wypowiedzieć w sprawie tego dokumentu? Nie widzę, nie słyszę zgłoszeń. Wobec tego chciałbym zaproponować następującą konkluzję. Stwierdzam, że **Komisja rozpatrzyła w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. dokument o sygnaturze COM(2022) 68 wersja ostateczna i odnoszący się do niego projekt stanowiska RP. Komisja podzieliła stanowisko rządu.** Czy jest sprzeciw? Nie ma sprzeciwu. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt II.

Dziękujemy panu ministrowi za udział, za sprawozdanie.

Przechodzimy do rozpatrzenia pkt III, czyli rozpatrzenia w trybie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informacji o stanowisku, jakie Rada Ministrów zajęła podczas rozpatrywania „Wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 i rozporządzenie (UE) nr 223/2014 w odniesieniu do działania w ramach polityki spójności na rzecz uchodźców w Europie (CARE) (COM(2022) 109 wersja ostateczna)” na posiedzeniu Rady ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu (5 kwietnia 2022 r.) oraz wyjaśnienia przyczyn, dla których nie zasięgnięto opinii Komisji. Informuję państwa posłów, że wyżej wymieniony dokument został przyjęty w liście A przez Radę ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu w dniu 5 kwietnia br. bez zasięgnięcia opinii Komisji w tej sprawie. Rozpatrzenie tego dokumentu było planowane w trybie art. 7 ust. 4 ustawy w dniu dzisiejszym.

Rząd reprezentuje pan minister Marcin Horała, sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej. Pan minister zabierze głos zdalnie. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie stanowiska i wyjaśnienie przyczyn zaistniałej sytuacji. Bardzo proszę.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej Marcin Horała:

Dzień dobry, panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, omawiany projekt dotyczy propozycji Komisji, co właśnie jest nazywane pakietem CARE. Są to zmiany, które dotyczą odpowiedzi na wojnę na Ukrainie i wywołany nią kryzys uchodźczy. Zmiany dotyczą Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach polityki spójności na lata 2014–2020 oraz Funduszu FEAD, czyli Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. To co jest najważniejsze i clou programu, które dobrze, żeby nam się utrzymało, to że nie są to żadne dodatkowe środki. To są tylko decyzje dotyczące przeniesienia czy zmiany sposobu wydatkowania środków już wcześniej przyznanych w ramach alokacji dla poszczególnych państw.

W zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego to między innymi wprowadzenie możliwości podwyższania dofinansowania unijnego do 100% na lata 2021 i 2022 bez konieczności zmiany programu w ramach polityki spójności na 2014–2020. To dopuszczenie kwalifikowalności operacji z mocą wsteczną od daty rozpoczęcia agresji Rosji na Ukrainę czy też zwiększenie zakresu finansowania krzyżowego między obydwojma Funduszami do 100%.

W zakresie Funduszu FEAD, czyli zmiany dotyczącej środków instrumentu REACT-UE na lata 2021 i 2022 to podwyższenie dofinansowania unijnego do 100% na lata 2022 i 2023 i wprowadzenie możliwości zmiany niektórych elementów programu bez konieczności uzyskania zgody Komisji.

Generalnie rzecz biorąc, stanowisko rządu RP jest pozytywne. Oceniamy te zmiany jako pozytywne, idące w dobrym kierunku, ale w tym momencie trzeba też od razu zaznaczyć, że zdecydowanie niewystarczające. Czyli można powiedzieć, taki dobry pierwszy krok, ale powinny po nim nastąpić kolejne i to zdecydowanie dalej idące. Dlaczego? Polska będzie w stanie korzystać w ograniczonym zakresie z tych środków, a to dlatego że mamy już wysoki poziom wykorzystania i zakontraktowania polskich alokacji. Można powiedzieć, że na tym mechanizmie, który polega głównie na ułatwieniu przeniesienia i wydania na inne cele niewydanych środków z przeszłej już przecież perspektywy, potencjalnie najbardziej mogą zyskać kraje, które miały problemy w wydawaniu tych środków i w związku z tym dużo im jeszcze pozostało niezakontraktowanych środków, tymczasem Polska radziła tu sobie bardzo dobrze. W związku z tym przytłaczająca część środków z tej perspektywy jest już po prostu wydana lub zakontraktowana i nie ma ich z czego przesunąć na te inne cele, na których przesunięcia chce dopuścić Komisja. Dlatego w swoim stanowisku zdecydowanie podkreślamy, że Komisja powinna przedstawić kolejne propozycje zmian legislacyjnych, ponieważ te działania są niewystarczające i nie określają w sposób adekwatny skali konfliktu i jego długookresowych konsekwencji. Tu kluczowe powinno być uruchomienie po prostu dodatkowych środków, a nie przesuwanie środków już istniejących.

Ponadto dostrzegamy, że w propozycjach Komisji zabrakło zaadresowania problemów z realizacją projektu w ramach polityki spójności, które są powodowane przez skutki wojny, takie jak chociażby odływ siły roboczej, jak wzrost cen energii czy wzrost materiałów budowlanych. Tu szczególnie inwestycje infrastrukturalne na tym cierpią lub mogą ucierpieć. Ten problem powinien być również zaadresowany w nowych propozycjach Komisji. Dodam, że obecnie w gronie dziewięciu państw, które, akurat tak się składa, odpowiadają formatowi Bukaresztańskiej Dziewiątki – Grupa Wyszehradzka, kraje bałtyckie, Rumunia, Bułgaria – przygotowujemy wspólne wystąpienie do Komisji Europejskiej z propozycjami w tym zakresie. Tyle z mojej strony.

Jest z nami również pani dyrektor Renata Calak z Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, dyrektor Departamentu Strategii. Gdybym mógł panią dyrektor poprosić ewentualnie o uzupełnienie tych informacji do Komisji.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję panu ministrowi. Poproszę panią dyrektor.

Dyrektor Departamentu Strategii MFiPR Renata Calak:

Dziękuję bardzo. Nie jestem widziana, bo mam kłopoty, ale mam nadzieję, że jestem słyszalna. Pan minister już szczegółowo omówił tę propozycję Komisji Europejskiej, którą Polska poparła, jednak też, jak pan minister powiedział, wnioskowaliśmy o więcej. Również wnioskowaliśmy o to, by CARE był objęty Funduszem Spójności i żeby był objęty Europejską Współpracą Terytorialną. Tego zabrakło w tej propozycji, więc mam nadzieję, że te postulaty, które zgłaszamy z innymi państwami członkowskimi, przełożą się na zakres rozszerzenia CARE o ten nowy zakres.

Głównie nam chodzi o współpracę terytorialną ze względu na to, że Polska zawiesiła realizację projektu programu Polska-Rosja i Polska-Białoruś, więc tam jest ponad 11 mln euro. Te środki moglibyśmy przeznaczyć na wsparcie uchodźców. Kolejnym elementem, z którego też moglibyśmy w większym stopniu korzystać, to jest objęcie programem CARE Funduszu Spójności, bo tego zabrakło.

Oczywiście pan minister wspomniał o tym, że ten projekt CARE obejmuje FEAD, czyli program żywnościowy tylko w zakresie REACT-EU, ale też Polska postulowała rozszerzenie Europejskiego Funduszu Społecznego o zakres dotyczący programu żywnościowego. To w tej pierwszej propozycji Komisji nie zabrzmiało. Jest tylko możliwość realizacji projektów o charakterze EFS w określonych programach. To jest więc to minimum, ale liczymy na to, że Komisja swoją propozycję rozszerzy. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję pani dyrektor.

Czy pan minister jeszcze, czy już wystarczy, tak? Dziękuję państwu.

Otwieram w tym momencie dyskusję. Czy ktoś z państwa posłów chce się wypowiedzieć w tym temacie? Nie widzę zgłoszeń, wobec tego chciałbym zaproponować następującą konkluzję: Stwierdzam, że **Komisja rozpatrzyła w trybie art. 11 ust. 3 ustawy informację o stanowisku, jakie Rada Ministrów zajęła podczas rozpatrywania dokumentu o sygnaturze COM(2022) 109 wersja ostateczna na posiedzeniu Rady ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu 5 kwietnia 2022 r. oraz wyjaśnienie przyczyn, dla których nie zasięgnięto opinii Komisji. Komisja przyjęła do wiadomości informację rządu.** Czy jest sprzeciw? Nie ma sprzeciwu? Na tym zamykam rozpatrywanie pkt III. Dziękujemy panu ministrowi i pani dyrektor za udział w posiedzeniu Komisji.

Przechodzimy do pkt IV, czyli rozpatrzenia w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. sprawozdania Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wydatków EFRG: System Wczesnego Ostrzegania nr 11-12/2021 COM(2021) 56 wersja ostateczna) i odnoszącego się do niego stanowiska rządu.

Rząd reprezentuje sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi pan Ryszard Bartosik. Pan minister jest z nami obecny na sali. Bardzo proszę, panie ministrze, o przedstawienie stanowiska.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Ryszard Bartosik:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, na wstępie chcę przedstawić stanowisko rządu. Rząd nie wnosi uwag do tego sprawozdania, ale w uzupełnieniu chcę powiedzieć, że zaplanowane wydatki na 2021 r. z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji na kwotę 400 330 000 tys. euro w roku budżetowym 2021, tj. od dnia 16 października roku 2020 do dnia 15 października roku 2021, wydatki zostały zrealizowane na kwotę 40 351 000 tys. euro, w tym na interwencję rynkową 2 599 000 tys. euro, na płatności bezpośrednie 37 450 000 tys. euro, strategia polityczna, audyt i koordynacja – 298 mln euro, zakończenie wcześniejszych programów – 2,9 mln euro.

Wydatki przekroczone zostały o 475,9 mln euro w porównaniu do planu i zostały sfinansowane z części uzyskanych dochodów funduszu w kwocie 671,2 mln euro. Kwota na rezerwę kryzysową wynosiła 487,6 mln euro. Nie została wykorzystana i została w cało-

ści przeniesiona do budżetu roku bieżącego z niewykorzystanymi wpływami z dochodów w kwocie 198,8 mln euro. Polska z funduszu wydatkowała w europejskim roku budżetowym 2021 – 3 344 900 tys. euro: na interwencję rynkową – ponad 31 mln, na płatności bezpośrednie – 3 319 000 tys. euro, które zostały zmniejszone o 6,37 mln euro zapłaconych kar na dochody w budżecie UE.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, to tyle w uzupełnieniu do stanowiska rządu, który, jak powiedziałem, nie wnosi uwag do sprawozdania. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję panu ministrowi za przedstawione sprawozdanie.

Sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Mariusz Witczak. Bardzo proszę, panie pośle, o przedstawienie stanowiska i zabranie głosu.

Poseł Mariusz Witczak (KO):

Dziękuję. Panie przewodniczący, sprawa jest prosta, bo po pierwsze, nie mamy do czynienia z aktem prawnym i nie ma tutaj żadnej poważnej dyskusji z tego punktu widzenia z naszej strony. Po drugie, mamy w ogóle bardzo małe możliwości polemizowania z tym dokumentem, bo to jest zwyczajnie sprawozdanie, raport, który pokazuje nam, jaka jest fotografia wykonania budżetu UE w tej części przewidzianej na finansowanie Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji. On ma charakter bardzo ogólny, ponieważ pokazuje wydatki w skali całej UE w kategoriach ogólnych, więc tym bardziej ma jeszcze słabszą możliwość dyskusji. Jest to pewna fotografia, którą, krótko mówiąc, przyjmujemy. Jest to dla nas informacja, określone kwantum wiedzy. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję panu posłowi za przedstawione sprawozdanie.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś chciał się wypowiedzieć w sprawie tego dokumentu? Nie widzę, nie słyszę zgłoszeń. Wobec powyższego chciałbym zapytać, czy jest sprzeciw wobec decyzji Komisji o przyjęciu do wiadomości informacji dotyczącej tego dokumentu, który został przed chwilą przedstawiony przez pana ministra i przez pana posła. Nie ma sprzeciwu. Nie widzę. Nie słyszę. Stwierdzam, że **Komisja przyjęła do wiadomości informację rządu na temat dokumentu o sygnaturze COM(2022) 56 wersja ostateczna i odnoszącego się do niego stanowiska rządu**. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt IV.

Informuję, że tym samym porządek dzienny został wyczerpany. Protokół dzisiejszego posiedzenia będzie wyłożony do przejrzania w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Dziękuję wszystkim państwu za udział w posiedzeniu Komisji, również panu ministrowi z pracownikami, z panią dyrektorką, za udział w tym posiedzeniu.

Zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję ślicznie.